

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

Dunajska c. 48, P.P.653, 1000 Ljubljana, Slovenija
Telefon: (01) 47 87 400 • Telefaks: (01) 47 87 422

***Javna predstavitev prve tematske strategije EU:
Strategije o morskem okolju***
Koper, 21. april 2005

POROČILO

V okviru štirih osnovnih prednostnih področij delovanja EU (klimatske spremembe, narava in biotska raznovrstnost, kakovost življenja, raba naravnih virov in odpadki) se postavljajo izhodišča ter določajo cilji in usmeritve za doseg te ciljev na podlagi tematskih strategij.

EU obravnava v letošnjem letu sedem tematskih strategij, in sicer za področja zraka, tal, pesticidov, morskega okolja, odpadkov, trajnostne rabe naravnih virov in urbanega okolja. Slovenija želi kot članica pri njihovi obravnavi zagotoviti udeležbo strokovne in drugih javnosti.

Javne predstavitve bodo za vse tematske strategije potekale tekom letošnjega leta, skladno s programom njihove priprave, Evropska komisija pa želi na ta način v državah članicah pridobiti mnenja javnosti glede vsebin in nadaljnjih korakov.

PROGRAM

10:10 *uvodni nagovor - Tematske strategije EU: mag. Radovan Tavzes, generalni direktor za okolje, Ministrstvo za okolje in prostor*

Predstavitev Strategije o morskem okolju: *mag. Monika Peterlin, Inštitut za vode RS*

Ekosistemi slovenskega morja: *Robert Turk, Zavod RS za varstvo narave - OE Piran*

Ekološki procesi v obalnem morju: *dr. Valentina Turk, Morska biološka postaja Piran*

Javna predstavitev v okviru procesa priprave okvirne strategije EU: *Vida Ogorelec Wagner, Modra d.o.o. in Gabrijela Grčar, Ministrstvo za okolje in prostor*

11:25 *odmor*

11:45 *razprava na osnovi vprašalnika za posvetovanje (moderiranje: Vida Ogorelec Wagner)*

13:00 *zaključek*

Javne predstavitve se je udeležilo 32 predstavnikov stroke, nevladnih organizacij, državne in javne uprave, ribičev, podjetij in medijev. Seznam je v prilogi.

ZAPIS REZULTATOV RAZPRAVE

Razprava je sledila vprašalniku, ki je objavljen v okviru širokega javnega posvetovanja v EU. Udeleženci so bili povabljeni, da sodeluje v razpravi tudi neposredno, na spletni strani (rok je 9. maj 2005):

http://www.europa.eu.int/comm/environment/consultations_en.htm

Delo je bilo organizirano v šestih tematskih sklopih vprašanj:

1. Namen in cilji Okvirne direktive
(večina udeležencev je predlagane cilje ocenila kot dobro izbrane in zelo pomembne)
2. Pristop EU-regije, ekosistemi in mednarodno sodelovanje
(udeleženci so pozdravili pristop, ki temelji na regijah in ekosistemih; pojavljajo se vprašanja glede opredelitve pristojnosti regij kot upravljalskih enot in problematičnost predlagane rešitve za pripravo načrtov za del ekosistema, če druge države ne-članice EU ne bodo želele sodelovati)
3. Vsebina izvedbenih načrtov
(večina udeležencev je predlagane elemente izvedbenih načrtov ocenila kot dobro izbrane in zelo pomembne, z nekaj manjšega razlikovanja glede pomembnosti)
4. Spremljanje in ocenjevanje
(večina udeležencev je predlagane elemente ocenila kot dobro izbrane in zelo pomembne)
5. Časovni okvir
(glede časovnih okvirjev je bilo veliko neopredeljenih mnenj zaradi vprašanja neizvedljivosti, predlagani pa so bili tudi krajši časovni roki)
6. Drugo: pogledi, mnenja, vprašanja...

1. Namen in cilji

Namen Okvirne direktive je doseči dobro okoljsko stanje evropskih morij in oceanov – to je, stanje ekosistema, pri katerem so izpolnjene vse mejne in ciljne referenčne točke in so učinki katere koli človekove dejavnosti še reverzibilni.

V3 – Kot okvir za varstvo morskega okolja z usklajenim upravljanjem človekovih dejavnosti, ki nanj vplivajo so predlagani naslednji cilji:

a. Varovati in, kjer je primerno, obnoviti funkcijo in sestav morskih ekosistemov, da bi dosegli in ohranjali dobro okoljsko stanje teh ekosistemov.

o *Cilj je malo pomemben - 0.*

o *Cilj je srednje pomemben - 1.*

o *Cilj je zelo pomemben - 21.*

b. Postopno odpraviti onesnaževanje v morskem okolju, da bi zagotovili, da ne bo nikakršnih večjih škodljivih vplivov ali tveganja za zdravje ljudi in/ali zdravje ekosistema in/ali za uporabo morja.

o *Cilj je malo pomemben - 1.*

o *Cilj je srednje pomemben - 1.*

o *Cilj je zelo pomemben - 22.*

c. Omejiti uporabo pomorskih dejavnosti in blaga ter drugih dejavnosti na morskih območjih, ki bistveno vplivajo ali lahko bistveno vplivajo na stanje morskega okolja, na ravneh, ki jih to lahko prenese in ki ne ogrožajo uporabe in dejavnosti prihodnjih

rodov, kakor tudi ne sposobnosti morskih ekosistemov, da se odzovejo na spremembe.

- o Cilj je malo pomemben - 1.
- o Cilj je srednje pomemben - 10.
- o Cilj je zelo pomemben - 10.

Ali predlagate dodatne posebne cilje? Katere in zakaj?

- Vzpostaviti redni nadzor in usklajeni sistem nadzora upravljanja teh dejavnosti
- Strogo omejiti, opredeliti namembnost rabe slovenske obale: pomorski zakonik, turizem, ribištvo, luška dejavnost, varovana območja, industrija...

2. Pristop EU-regije, ekosistemi in mednarodno sodelovanje

V4 – Pristop EU/regionalni pristop, ki bi ga spodbujali v novi Okvirni direktivi o morjih, odraža potrebo po reševanju skupnih izzivov in po določitvi skupnih načel in pristopov na ravni EU, obenem pa upošteva dejstvo, da se bodo podrobni cilji in ustrezni načini za njihovo doseganje od regije do regije razlikovali. Raznovrstnost morskega okolja v Evropi mora biti ustrezno upoštevana v načinu, kako se politika uresničuje. Ali se strinjate s tem ravnovesjem med pristojnostmi na ravni EU in regionalnimi pristojnostmi?

- Da - 22
- Ne - 0
- Ne vem - 0

Upravljalna enota

Nova Okvirna direktiva o morjih bi določila seznam morskih regij na podlagi ekosistemov, za katere bi bilo treba pripraviti izvedbene načrte za doseganje splošnega cilja dobrega stanja okolja z ustreznimi ukrepi in aktivnostmi.

V5 - Ali se strinjate z uporabo morskih regij, opredeljenih na podlagi ekosistema, kot upravljaljskimi enotami za izvedbo strategije morij?

- Da 19
- Ne 4
- Ne vem 1

Če ste ogovorili z NE, prosimo, da to utemeljite in predlagate druge možnosti:

- *potrebno je opredeliti pomen/pristonosti upravljaljske enote*

Priprava izvedbenih načrtov

V7 - Ali se strinjate s predlogom, da se naj v primeru morske regije, opredeljene na podlagi ekosistema, ki se nahaja v celoti v EU, vendar je skupna več državam članicam, izdelava enoten izvedbeni načrt, izhajajoč iz dejstva, da je upravna enota morska regija, opredeljena na podlagi ekosistema?

- Da - 19
- Ne - 0
- Ne vem - 1

V8 - Ali se strinjate, da si morajo v primeru morske regije, opredeljene na podlagi ekosistema, ki sega preko meja EU, države članice prizadevati za pripravo enotnega izvedbenega načrta skupaj z državami nečlanicami, ki mejijo na to regijo?

- Da - 18
- Ne - 0

Ne vem - 0

V9 Ali je treba, kadar se izkaže, da to ni možno, pripraviti načrt, ki bo zajel najmanj tisti del regije, ki se nahaja pod jurisdikcijo zadevne države članice?

Da - 6

Ne - 9

Ne vem - 0

Če ste odgovorili z NE, prosimo, da to utemeljite in predlagate druge možnosti:

- *Primer naftovod Rusija - Krk: država, ki sprejme (delno) prevzame obveznost, tista, ki ne, pa "nima" obveznosti.*
- *V istem prostoru bi države ne bile v enakopravne položaju.*

V10 – Katere strukture je treba uporabiti za pripravo in izvedbo načrtov? Obstoječe strukture, ki izhajajo iz Mednarodnih sporazumov, ki se ukvarjajo z varstvom morja (OSPAR, HELCOM, Barcelonska konvencija, konvencije o ribištvu itd.)?

Da - 15

Ne - 0

Ne vem -2

PRIPOMBA (nanaša se na V-8 in V-9): Primer Piranskega zaliva, ki je nedeljiv ekosistem - ni potrebe razmejitve, ampak potreba gospodarskega izkoriščanja

3. Vsebina izvedbenih načrtov

V6 – Kako pomembni bi bili v izvedbenih načrtih naslednji elementi?

- Presoja sedanjega stanja morske regije, opredeljene na podlagi ekosistema, in vpliva človekovih dejavnosti nanjo
 - o malo pomembna - 0
 - o srednje pomembna - 0
 - o zelo pomembna - 24
- Določitev in kartiranje zaščitenih območij
 - o malo pomembna - 0
 - o srednje pomembna - 1
 - o zelo pomembna - 20
- Regionalni okoljski cilji/standardi/vrednosti za doseganje strateških ciljev nove Okvirne direktive o morjih
 - o malo pomembni - 0
 - o srednje pomembni - 2
 - o zelo pomembni - 22
- Programi ukrepov in aktivnosti za doseganje strateških ciljev
 - o malo pomembni - 0
 - o srednje pomembni - 0
 - o zelo pomembni - 23
- Izbor kazalnikov, mejnih vrednosti in referenčnih točk
 - o malo pomembni - 1
 - o srednje pomembni - 7
 - o zelo pomembni - 14

- Program za spremljanje in ocenjevanje, vključno z mehanizmi za revizijo
 - o malo pomemben - 0
 - o srednje pomemben - 1
 - o zelo pomemben - 23
- Presoje vplivov na regionalni ravni potem, ko bodo znani vsebina in posledice načrtov
 - o malo pomembne - 0
 - o srednje pomembne - 2
 - o zelo pomembne - 23
- Podrobna analiza stroškov in koristi programa predlaganih ukrepov, s katero bi opredelili stroškovno najugodnejšo možnost za doseg zastavljenih ciljev
 - o malo pomembna - 1
 - o srednje pomembna - 7
 - o zelo pomembna - 17
- Drugo – prosimo, navedite in utemeljite:
 - Metodologija za uskladitev nadzora in spremljanja dejavnosti

4. Spremljanje in ocenjevanje

Za vode pod jurisdikcijo držav članic znotraj vsake morske regije, opredeljene na podlagi ekosistema, je treba pripraviti programe za spremljanje in ocenjevanje, da bi ocenili stanje morskih ekosistemov in napredek pri doseganju dobrega stanja okolja. Glavna značilnost teh programov mora biti, da vključujejo obveznosti za spremljanje in ocenjevanje, ki jih vsebuje druga ustrezna zakonodaja, kot tudi obveznosti, ki izhajajo iz mednarodnih sporazumov, katerih pogodbenica je Skupnost.

V11 – Kako pomembni bi bili za določbe o spremljanju in ocenjevanju okvirne direktive naslednji elementi?

- Določitev posebnih kazalnikov za morske ekosisteme
 - o malo pomembna - 1
 - o srednje pomembna - 2
 - o zelo pomembna - 14
- Združevanje podatkov na podlagi regij, opredeljenih z ekosistemi
 - o malo pomembno - 1
 - o srednje pomembno - 2
 - o zelo pomembno - 14
- Skupne tehnične specifikacije in standardizirani postopki za analizo in spremljanje morskih ekosistemov, da se omogoči primerljivost
 - o malo pomembni - 1
 - o srednje pomembni - 1
 - o zelo pomembni - 15
- Prilagoditev obstoječih programov, pripravljenih na regionalni ravni, da bi zagotovili konvergenco (zbliževanje) in usklajenost med njimi
 - o malo pomembna - 1
 - o srednje pomembna - 4
 - o zelo pomembna - 10

5. Časovni okvir za izvedbo

V12 - Časovni okvir za izvedbo nove Okvirne direktive o morjih bi lahko bil naslednji. Ali se vam zdi ta okvir dober in uresničljiv?

- 5 let po začetku veljavnosti nove Okvirne direktive o morjih – priprava izvedbenih načrtov. Izvedbeni načrti bi bili revidirani po potrebi in vsakih pet let.

Da - 8

Ne - 0

Ne vem - 9 (Dober, ali je uresničljiv?)

- 6 let po začetku veljavnosti nove Okvirne direktive o morjih – programi za spremljanje in ocenjevanje pripravljeni za izvajanje

Da - 7

Ne - 2 – Èe NE, utemeljite: prej - cca. 3 leta zaradi velike onesnaženosti morja

Ne vem - 9 (Dober, ali je uresničljiv?)

- 15 do 20 let po začetku veljavnosti nove Okvirne direktive o morjih – doseganje dobrega okoljskega stanja evropskih morij in oceanov

Da - 4

Ne - 2. – Èe NE, utemeljite: prej 10-15 let, vzrok: hitro umiranje morske favne, flore

Ne vem - 10 (Dober, ali je uresničljiv?)

6. Drugo: pogledi, mnenja, vprašanja...

Zahvaljujemo se vam za sodelovanje v tem internetnem posvetovanju. V zadnje prazno polje lahko vpišete kakršne koli dodatne poglede, mnenja in pripombe v zvezi z našim pristopom, kot je opisan v celotnem besedilu tega posvetovanja.

-

Vprašanja so prelahka, vsaj tako izgleda

Vprašanja so predolga in zahtevajo razlago/predavanje, da bi odgovori bili objektivni
Uskladiti razvojne politike EU na vseh področjih

+++

Simpatičen pristop ++

Uvajanje javne obravnave + osveščanje ++

OK

?

Vprašanje za MOP, npr. g. Tavzesa:

1. odnos slovenske vlade oz. MOP do naftovoda Rusija - Omišalj

2. ali je bila potrebna sprememba pomorskega zakonika?

Izvajanje, uveljavljanje (kazni)?

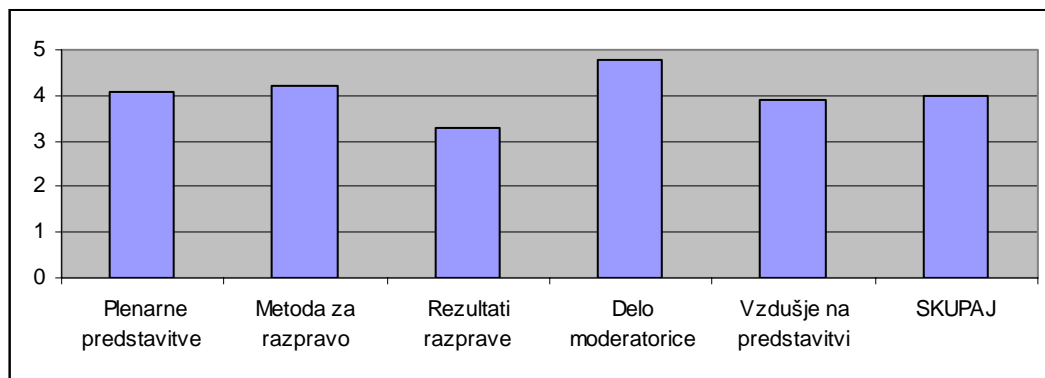
Pristojnosti?

Priloga 1: Rezultati analize anketnega vprašalnika

Priloga 2: Seznam udeležencev

Priloga 1: Rezultati analize anketnega vprašalnika

Z analizo anketnih vprašalnikov smo ugotavljali zadovoljnost udeležencev z izvedeno javno predstavitevjo glede na različne vidike in kateri vidiki dogodka so jim bili najbolj oziroma najmanj všeč. Vprašalnike je izpolnilo 15 udeležencev javne predstavitve in jih posplošujemo na vse udeležence.

Graf 1: Ocene vidikov dogodka

Udeleženci so najvišje ocenili delo moderatorice (4,8) in ustreznost metode za razpravo (4,2), najnižje pa rezultate razprave (3,3). V povprečju je bila celotna ocena 4, kar je relativno visoka ocena dogodka.

Večini udeležencev (10) je predstavitev zadovoljila njihova pričakovanja, trem jih je presegla, dvema pa je bila pod pričakovanji.

Večini udeležencev je predstavitev zadovoljila osebne cilje, trem popolnoma, enemu pa zelo malo.

Udeležence smo povprašali, kaj jim je bilo na predstavitvi najbolj in kaj najmanj všeč.

Najbolj jim je bilo všeč:

- na racionalen način spoznal gradivo
- pristop k skupnemu odgovarjanju na zastavljena vprašanja
- delo v skupinah
- sodelovanje javnosti
- drugi del razprave
- predstavitev MBP in ZVN
- želje za ohranitev okolja zanamcem
- moderacija
- izvedba razprave
- definicije

Pomanjkljivosti predstavitve:

- pripravljenost, konceptualnost
- časovno in "udeležensko" preskromno
- prevladuje razlaga sistema sprejema strategije (preveč učbeniško), premalo podpore konkretnim problemom

- več časa!
- pomanjkanje časa
- različni nivoji in področja znanja
- znanje javnosti ni na nivoju, da bi lahko dala konkretne predloge
- predstavitev sodelujočih
- predstavitev vprašanj na konkretnih dilemah v Sloveniji (npr. ali imamo v Slo. težave pri doseganju standardov čez 15 let?)
- premajhna prisotnost civilne družbe in NVO iz Obale in njihovi prispevki na javni predstavitvi
- premalo jasna in preobsežna vprašanja/tendenciozno

Druge pripombe, pohvale, predlogi za izboljšave:

- pohvala jedrnatosti in slikoviti predstavitvi biologa R. Turka in ga V. Turk, sem izvedel veliko zanimivih stvari
- veliko je teorije, bolj konkretnih razgovor manjka. Hvala.
- mnogo je zamujenega, ker doslej ni bilo politične volje

Priloga 2: **Seznam udeležencev**

Jana Goj Purger	Občina Izola
Igor Franca	Občina Izola
Marija Mahne	UMMI, Zavod za izobraževanje
Zofija Paulin	Koordinacijski odbor za čisto okolje 10 kraj. skup. MOK
Monika Peterlin	Inštitut za vode RS
Breda Kranjc	Primorski utrip
Janez Požar	Ministrstvo za promet
Vinčar Vladimir	Neodvisni sindikati Slovenije
Andrej Klemenčič	STA
Marko Notar	MOL, Zavod za varstvo okolja
Palčič Nedjo	ribič - Koper, predstavnik mrežar
Marzi Boris	Luka Koper d.d.
Dean Jelačin	RTV SLO
Mirja Logar	Društvo Doves Portorož
Valentina Turk	MBP/NIB Piran
Kada Gleščič	Primorske novice
Robert Turk	ZRSVN, OE Piran
Slavko Mezek	RRC-RRA južna Primorska
Radovan Tavzes	MOP
Klart Vidmar	MO Koper
Borut Mozetič	DOPPS
Danijela Kleva Švagelj	JP Okolje Piran d.o.o.
Andrej Sovinc	Soline d.o.o./KPSS
Tilen Genov	Morigenos - društvo za raziskovanje in zaščito morskih sesalcev
Žarko Pregelj	Ministrstvo za promet, Direktorat za pomorstvo
Renato Bonja	ribič
Mitja Petrič	ribič
Kristan Jež	ribič
Tatjana Jazbec	Luka Koper d.d.
Igor Strojan	Agencija RS za okolje
Urška Kušar	Agencija RS za okolje
Aleša Mikuš	Genera d.o.o.